

การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

The Promotion for Desired Characteristics of Students in Schools that Provide
Teaching and Learning on the Dual Vocational Training under the Office of
Vocational Education Suphanburi Province.

ปาริชาติ จุฑาธัชชัย Parichart Chuthathachai

สิทธิชัย มุลเขียน Sittichai Mulkhien

สาโรจน์ แก้วอรุณ Sarod Kaew arun

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

North-Chiang Mai University

g663302010@northcm.ac.th

Received 2025/03/03

Revised 2025/04/22

Accepted 2025/04/29

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 210 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.97 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษา และ ด้านการเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว

2) แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ควรจัดให้มีครูผู้สอนและครูฝึกที่มีความรู้และทักษะตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม จัดให้มีคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในตลาดแรงงาน มีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและครอบครัวได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการประเมินผลการพัฒนาการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคี

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์, นักศึกษา , สถานศึกษา, การจัดการเรียนการสอน, ระบบทวิภาคี , สำนักงานอาชีวศึกษา.

Abstract

This research aimed to 1) study the promotion of desirable characteristics of students and 2) study the development guidelines for promoting desirable characteristics of students in educational institutions that organize dual education under the Office of Vocational Education, Suphan Buri Province. The research design was a mixed-methods research. The sample consisted of 210 school administrators and teachers in the 2024 academic year and 9 qualified persons who were specifically selected for interviews. The research instruments were a questionnaire with a reliability of 0.97 and an interview form. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and content analysis.

The research results revealed that:

1) The promotion of desirable characteristics of students in educational institutions that organize dual education under the Office of Vocational Education, Suphan Buri Province, was at a high level overall, as follows: the use of social media, the promotion of learning activities, the improvement of the teaching curriculum, the promotion of the role of students, and the increase in the role of parents and families.

2) Development guidelines for promoting desirable characteristics of students in educational institutions that organize dual education Under the Office of Vocational Education, Suphan Buri Province, it was found that there should be teachers and trainers with knowledge and skills that meet the needs of the industrial sector. There should be a joint committee between educational institutions and business establishments to be an important mechanism in developing the curriculum of teaching in the dual system to be up-to-date and consistent with the skills needed in the labor market. There should be a systematic and continuous development of desirable characteristics of students in the dual system. There should be an opportunity for parents and families to play a role in developing the curriculum of

teaching in the dual system. There should be the use of digital technology and social media to evaluate the development of the enhancement of desirable characteristics of students in the dual system.

Keywords: Desired characteristics, students, educational institutions, teaching and learning management, dual system, Office of Vocational Education.

บทนำ

การจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทยมีพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาสามารถดำเนินการได้ทั้งในสถานศึกษาของรัฐ เอกชน หรือความร่วมมือกับสถานประกอบการ โดยต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ยังระบุว่าการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551)

การจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี เป็นหนึ่งในรูปแบบที่เน้นการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยผู้เรียนจะใช้เวลาในการศึกษาในสองแหล่งเรียนรู้ดังกล่าวตามสัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริงควบคู่กับความรู้ทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) แนวทางดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่เหมาะสมต่อการทำงานจริง ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใช้เทคโนโลยี และจริยธรรมวิชาชีพ ท่ามกลางบริบทของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีใหม่ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนากำลังคนที่มีความรู้และทักษะที่ทันสมัย เพื่อรองรับการแข่งขันในระดับนานาชาติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้เน้นย้ำถึงการพัฒนาทักษะด้านความรู้ พฤติกรรม และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21 โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ (2) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน (3) การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติ (4) การเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว และ (5) การใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐในพื้นที่ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพ โดยประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) อย่างไรก็ดี จากผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาระบบทวิภาคีในจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี

การศึกษา 2566 พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความไม่สอดคล้องกันระหว่างทักษะของผู้เรียนกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการผลิตบุคลากรสายวิชาชีพ (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, 2566) ปัญหานี้สะท้อนถึงความจำเป็นในการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและสังคมในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี รวมถึงแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าว โดยใช้แนวคิดของ ฐิตินันท์ ฝิวนิล (2565), อาคม ช่วยบำรุง (2565), กนิศพิชญา อัฐมาธิตภักดี (2564), รังพีรชต์ แยมเกษร (2564), บดินทร์ เสวภาพ (2561), พระปลัดสมเกียรติ ฐิตโสภโณ (2559) และสุรศักดิ์ โจถาวร (2556) เพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ครอบคลุม 5 ด้านหลัก ได้แก่ (1) การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ (2) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน (3) การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติ (4) การเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว และ (5) การใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ (ฐิตินันท์ ฝิวนิล, 2565; กนิศพิชญา อัฐมาธิตภักดี, 2564)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 458 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน กำหนดจากตารางของ Krejcie และ Morgan (1970, อ้างถึงใน อัมพล เจริญนนท์, 2566) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายตามสัดส่วน (Proportional Simple Random Sampling)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่คัดเลือกแบบเจาะจงจำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป 3 คน ครูในระดับวิทยฐานะเดียวกัน 3 คน และผู้ประกอบการที่ดำรงตำแหน่งเจ้าของกิจการหรือผู้จัดการอีก 3 คน

เครื่องมือการวิจัย/การสร้างและการตรวจสอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ด้านการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบทบาทของนักศึกษา 4) การเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว 5) การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม โดยเลือกประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านเป็นหลัก ได้แก่ 1) การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบทบาทของนักศึกษา 4) การเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว 5) การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม

3) ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำนियามศัพท์ในการวิจัย และนํานियามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

4) นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

5) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน เพื่อนำมาหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC)

6) นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณา โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC มากกว่า .60 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่านั้นต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับวิทยาลัยเทคโนโลยีอุทอง และวิทยาลัยเทคโนโลยีสหวิทย บริหารธุรกิจ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

8) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 -204 อ้างถึงใน (ฐิตินันท์ ฅวนิล 2563 : 95) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

9) นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ใช้ เก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาเสนอโดยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา	ระดับการส่งเสริม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้	4.15	0.97	มาก
ด้านการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน	4.11	0.67	มาก
ด้านการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษา	4.00	0.77	มาก
ด้านการเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว	3.83	0.89	มาก
ด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์	4.29	0.57	มาก
โดยรวม	4.07	0.16	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x} = 4.07$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ $\bar{x} = 4.29$ รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ $\bar{x} = 4.15$ ด้านการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน $\bar{x} = 4.11$ ด้านการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษา $\bar{x} = 4.00$ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือด้านการเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว $\bar{x} = 3.83$

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า **ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้** คือ การจัดครูสอนและครูฝึกที่มีความรู้และทักษะตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ในระบบทวิภาคี เพื่อแสดงให้เห็นว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ ภาครัฐ และเครือข่ายวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะที่เหมาะสมแก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ด้านการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน** คือ คณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีมีความทันสมัยและสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในตลาดแรงงาน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมและสามารถปรับตัวเข้ากับอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ด้านการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษา** คือ การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคีสามารถทำได้โดยการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษาในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ผ่านการสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วม เช่น ฟอรัมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฝึกฝนทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการส่งเสริมความเข้าใจในบทบาทของนักศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการทางวิชาการและทักษะการทำงานในอนาคต **ด้านการเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว** คือ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและครอบครัวมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการศึกษาระบบทวิภาคีมีความสำคัญอย่างยิ่ง ไม่เพียงแต่การสนับสนุนด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา แต่ยังรวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน การให้ข้อมูลเชิงลึก การสนับสนุนทรัพยากร การส่งเสริมจริยธรรม และการสร้างเครือข่ายโอกาสทางอาชีพ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมและสามารถพัฒนาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสูงตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมได้อย่างแท้จริง **ด้านการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์** คือ การใช้เครื่องมือดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการประเมินผล การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคีเป็นแนวทางที่สำคัญและมีประสิทธิภาพสูง สถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ฟีดแบ็กแบบ

เรียลไทม์ ติดตามพัฒนาการ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วย
ให้การศึกษาในยุคดิจิทัลสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน
และสังคมได้อย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1 การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาใน
สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้
นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ รวมถึงการจัดทำแผนการ
เรียนการสอนให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรและความต้องการของสถานประกอบการและ
ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ สถานศึกษายังมีการกำหนดขอบข่ายการเรียนรู้ตามโครงสร้างหลักสูตร
ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนในระบบทวิภาคี และมีส่วนร่วมในกระบวนการ
เรียนรู้ รวมถึงกิจกรรมนอกหลักสูตร ทั้งนี้ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาทักษะและ
ศักยภาพของบุตรหลาน ร่วมมือกับครูและเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีสิทธิรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ในด้านเทคโนโลยี สถานศึกษาส่งเสริมการใช้งานดิจิทัล
อย่างเหมาะสม สร้างสรรค์ และปลอดภัย รวมถึงสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์อย่าง
มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของฐิตินันท์ ผิวนิล (2565 : 75) ซึ่งเห็นว่า บทบาทสำคัญ
ของครอบครัว โรงเรียน และโลกออนไลน์ สามพื้นที่นี้กลายเป็นชีวนิเวศที่สำคัญของเด็กและเยาวชน
ในปัจจุบัน รวมถึงอนาคต โดยเฉพาะการเรียนรู้หลักคุณธรรมผ่านโลกออนไลน์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการ
เรียนรู้คุณธรรมในชุดที่ต่างไปจากการได้เรียนรู้จากครอบครัว หรือในโรงเรียน เช่น การเรียนรู้เรื่อง
มารยาทในการออนไลน์มารยาทในการแสวงหาการเข้าใจมาตรฐานการใช้งานอินเทอร์เน็ต หรือสังคม
ออนไลน์ สิ่งเหล่านี้ เด็กและเยาวชนมักเรียนรู้ผ่านประสบการณ์การใช้งาน ในขณะที่ชุดคุณธรรมทั่วไป
ที่เป็นคุณธรรมพื้นฐานมักจะได้รับการถ่ายทอดผ่านครอบครัว เนื่องจากเป็นชุดคุณธรรมที่คนรุ่นพ่อแม่
และคนรุ่นก่อนถ่ายทอดต่อเนื่องกันมา และมีความคุ้นเคยกันอยู่แต่เดิมแล้ว แตกต่างจากคนรุ่นใหม่ที่มี
ประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านเทคโนโลยี มีพื้นที่การเรียนรู้สูงกว่าคนรุ่นก่อน ส่วนการเรียนรู้ชุดคุณธรรม
มาตรฐาน ที่เป็นไปตามความต้องการของรัฐ ส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายทอดผ่านสถาบันการศึกษา
เนื่องจากการรับนโยบายการศึกษาโดยตรงจากรัฐ และชุดคุณธรรมเหล่านั้น จะปรากฏในลักษณะการ
เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ดังจะเห็นได้จากการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่านักเรียน
ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมในชุดคุณธรรม ต่าง ๆ จากโรงเรียนสูงกว่าจากครอบครัว และสื่อ
ออนไลน์โดยเฉพาะชุดคุณธรรม ค่านิยม 12 ประการ สะท้อนให้เห็นบทบาทสำคัญของรัฐที่มีผลต่อ
การเรียนรู้หลักคุณธรรมของนักเรียน เช่นเดียวกับการปลูกฝังมารยาทและวัฒนธรรมของไทยที่มักแฝง
อุดมการณ์ทางการเมืองในแต่ละยุคสมัย โดยเฉพาะในการเรียนการสอนในวิชาหน้าที่พลเมือง ที่
ต้องการให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดโดยเฉพาะค่านิยมความเป็นไทย และ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของพลตรี รั้งพิรัชต์ แยมเกษร (2564 : 55) พบว่าแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเตรียมทหาร ผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 แนวทางพัฒนาการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดครูสอนและครูฝึกที่มีความรู้และทักษะตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ในระบบทวิภาคี เพื่อแสดงให้เห็นว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ ภาครัฐ และเครือข่ายวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะที่เหมาะสมแก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตตินันท์ ผิวนิล (2565 : 65) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรมของนักเรียนนั้นยังคงมีความจำเป็น ทั้งจากการเรียนรู้ในหลักสูตรแบบเรียนตามปกติและการเรียนรู้ผ่านโครงการอบรม ต่าง ๆ เช่น การจัดค่ายคุณธรรม การอบรมหลักสูตรคุณธรรม แต่สิ่งที่ต้องปรับและเน้นมากขึ้นคือ การ “ทำกิจกรรม” เนื่องด้วยนักเรียนมองว่ากิจกรรมจะทำให้ทุกคนเข้าใจสถานการณ์ได้ดีว่าตนเองจะอย่างไร จะเลือกใช้ชุดคุณธรรมแบบไหนที่ตนเองยึดถือปฏิบัติ สถานการณ์จริงจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จดจำ เพราะส่วนใหญ่นักเรียนจะมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ที่เคยเจอมาก่อนจึงเกิดการรับรู้ถึงหลักคุณธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติ ดังนั้น การส่งเสริม สร้างเสริมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงคุณธรรมและค่านิยมอันเหมาะสม จึงเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนานักเรียนได้อย่างชัดเจนในระยะยาว

ด้านการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีมีความทันสมัยและสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในตลาดแรงงาน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมและสามารถปรับตัวเข้ากับอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตตินันท์ ผิวนิล (2565 : 65) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรม ตามแบบหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายรัฐบาลในระดับสูง แต่พบว่าแนวโน้มการให้ความสำคัญกับหลักคุณธรรม 5 ประการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเมื่อเทียบกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการและค่านิยม 12 ประการทั้งที่ 2 อย่างนี้คือสิ่งที่บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนอย่างเป็นทางการแต่นักเรียนให้ความสำคัญน้อยกว่า นอกจากนี้ ข้อมูลในตารางที่ 4.7 ยังแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการให้ความสำคัญกับชุดคุณธรรมใหม่ ๆ อย่างมาก เช่น การยอมรับความหลากหลายทางเพศ เคารพความเป็นส่วนตัว การเป็นตัวของตัวเอง ความเกรงใจต่อผู้อื่น และหลักมารยาททางสังคม ดังนั้นแนวทางแรกที่ต้องเร่งพัฒนา คือ การปรับปรุง

หลักสูตรการเรียนการสอนหลักคุณธรรมจริยธรรม ให้สอดคล้องกับการให้ความสำคัญของนักเรียนในปัจจุบันเพราะหลักคุณธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลยึดเหนี่ยว ประพฤติปฏิบัติ ดังนั้นสิ่งที่ควรปลูกฝังหรือส่งเสริม ควรเป็นในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการและนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน หากหลักสูตรสามารถมุ่งเน้นเนื้อหาหลักคุณธรรมสำคัญได้ตรงตามที่คุณผู้เรียนสนใจ การซึมซับถ่ายทอดและนำไปใช้ก็เกิดสัมฤทธิ์ผลได้มากขึ้น

ด้านการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคีสามารถทำได้โดยการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษาในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ผ่านการสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วม เช่น ฟอรัมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฝึกฝนทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการส่งเสริมความเข้าใจในบทบาทของนักศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการทางวิชาการและทักษะการทำงานในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของของฐิตินันท์ ผิวนิล (2565 : 66) ชี้ให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมหลักคุณธรรมของนักเรียนอีกประการที่สำคัญ คือ การพัฒนาบทบาทของนักเรียน ในที่นี้อาจดำเนินการได้ใน 3 ลักษณะ คือ

1) การหาต้นแบบนักเรียนในเชิงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนด้วยกัน ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการจัดประกวด แข่งขัน ดังเช่นการประกวดมารยาทไทย เพียงแต่อาจต้องใช้ความร่วมมือทั้งจากครูและนักเรียน ร่วมกันพิจารณหานักเรียนต้นแบบ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีเพียงคนเดียว อาจเป็นการออกแบบให้มีนักเรียนต้นแบบคุณธรรมหลายคนและหลายด้านตามสามารถและความถนัดของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละสถานการณ์

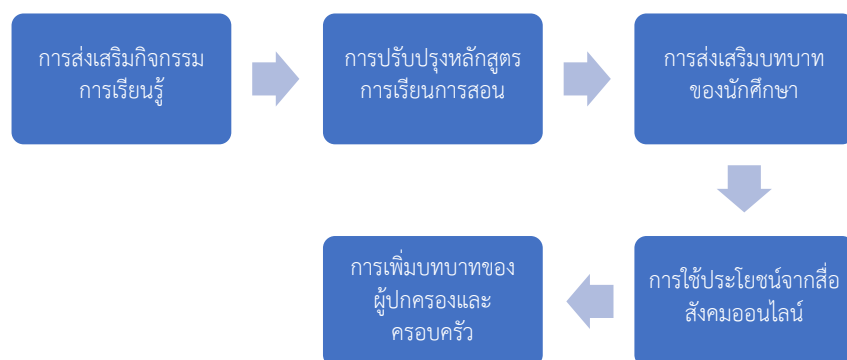
2) โครงการ “เพื่อนเตือนเพื่อน” แนวทางนี้จะได้ผลดีเนื่องจากนักเรียนจะเห็นพฤติกรรมของเพื่อนด้วยกันมากที่สุด หากนักเรียนสามารถช่วยกันตักเตือนกันเองได้ในเรื่องพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ เช่นในโลกออนไลน์ ที่ครูไม่ได้เข้าถึงกลุ่มนักเรียนในช่องทางเหล่านั้น การให้นักเรียนร่วมกันสร้างสังคมออนไลน์ ที่เหมาะสมตักเตือนระหว่างกันก็จะช่วยเป็นกลไกพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้เช่นเดียวกัน แต่สิ่งที่พึงระวังคือ ต้องมีการสอดส่องควบคุมให้กลไกเป็นไปตามความเหมาะสม ไม่ให้เกิดปัญหาการรุมต่อต้าน หรือตักเตือนเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เพราะอาจกลายเป็นปัญหาอื่นตามมาได้

3) ส่งเสริมการให้นักเรียนฝึกฝนตนเอง ดังที่นักเรียนหลายคนกล่าวไว้ว่า “เรื่องคุณธรรมเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละคนเอง ใครยึดถือก็ปฏิบัติ ใครไม่สนใจ ก็ไม่ทำอะไรอยู่ดี” ในประเด็นนี้ อาจต้องหาทางส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความตระหนัก ร่วมกับการใช้แนวทางอื่นๆ แต่ควรเน้นให้นักเรียนฝึกฝนตนเองตามหลักคุณธรรมเรื่องใดก็ตามที่เขาเห็นว่าเหมาะสมกับบริบทชีวิตเขา โดยที่ครูไม่ต้องไปบังคับจัดชุดหลักคุณธรรมไปกำหนดการฝึกฝน

ด้านการเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและครอบครัวมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการศึกษาระบบทวิภาคีมีความสำคัญอย่างยิ่ง ไม่เพียงแต่การสนับสนุนด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา แต่ยังรวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน การให้ข้อมูลเชิงลึก การสนับสนุนทรัพยากร การส่งเสริมจริยธรรม และการสร้างเครือข่ายโอกาสทางอาชีพ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้ นักศึกษามีความพร้อมและสามารถพัฒนาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสูงตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของของฐิตินันท์ ฝวนิล (2565 : 66) ชี้ให้เห็นว่า ผู้ปกครอง ครอบครัว หรือ “ที่บ้าน” ล้วนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม หลักคุณธรรมมารยาทต่าง ๆ โรงเรียนควรเชื่อมโยงประเด็นหลักคุณธรรมที่ต้องการปลูกฝังหรือส่งเสริมให้ครอบครัวของนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนานักเรียนจากที่บ้านคู่ขนานไปกับทางโรงเรียน

การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้เครื่องมือดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการประเมินผลการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคีเป็นแนวทางที่สำคัญและมีประสิทธิภาพสูง สถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ฟีดแบ็กแบบเรียลไทม์ ติดตามพัฒนาการ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาในยุคดิจิทัลสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฐิตินันท์ ฝวนิล (2565 : 67) ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่เข้าถึงและใช้อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ในหลายประเภทและใช้ระยะเวลาในในแต่ละวัน สื่อหลักที่นักเรียนรับรู้คือสื่อในโลกออนไลน์ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และการปลูกฝังที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน อาจจะต้องพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในโลกออนไลน์มากยิ่งขึ้น อาจเป็นการทำสื่อขนาดสั้น (ไม่เกิน 5-10 นาที) ภาพยนตร์สั้นเนื้อหาเรื่องคุณธรรมแต่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียนวัยรุ่น รวมถึงการเลือกแพลตฟอร์มที่เข้าถึงนักเรียนได้ง่าย

องค์ความรู้



ภาพที่ 1 การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา : ปาริชาติ จุฑาธัชชัย, 2568

การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดครูสอนและครูฝึกที่มีความรู้และทักษะตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ในระบบทวิภาคี เพื่อแสดงให้เห็นว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา

การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรการเรียนการสอน ในระบบทวิภาคีมีความทันสมัยและสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในตลาดแรงงาน

การส่งเสริมบทบาทของนักศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคีสามารถทำได้โดยการส่งเสริมบทบาทของนักศึกษาในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ผ่านการสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วม

การเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและครอบครัวมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการศึกษาระบบทวิภาคี สามารถพัฒนาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพสูงตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมได้อย่างแท้จริง

การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้เครื่องมือดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการประเมินผลการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระบบทวิภาคีเป็นแนวทางที่สำคัญและมีประสิทธิภาพสูง

สรุป และข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี ภายใต้สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี นับเป็นแนวทางสำคัญที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐ ซึ่งจะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีเองก็สามารถใช้แนวทางดังกล่าวในการวางแผนพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะที่เหมาะสมของนักศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับบริบทของสังคมในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีความเป็นระบบและตอบสนองความต้องการของทั้งนักศึกษาและตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างความ

ร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ คณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครอง และนักศึกษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อรองรับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีความเป็นระบบและตอบสนองความต้องการของทั้งนักศึกษาและตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ คณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครอง และนักศึกษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลที่ทันสมัย

2) สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อพัฒนาสถานศึกษาภาครัฐที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นระบบและตอบโจทย์ทั้งนักศึกษาและตลาดแรงงาน โดยเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ คณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครอง และนักศึกษา รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างทันสมัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคกลาง

2) ควรวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่

References

- กนิษฐ์พิชญ์ อัฐมาธิธักดี. (2564). แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้คราวด์ซอร์สซิงและการทำเหมืองข้อความ. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฐิตินันท์ ผิวนิล. (2565) "แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม และหลักคุณธรรมสำหรับนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร," *Journal of Demography: Vol. 38: Iss. 1, Article 1.*

- บดินทร์ เสวภาพ. (2561). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาโรงเรียนบ้านบะหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระปลัดสมเกียรติ์ ฐิตโสภโณ. (2559). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน เชียงราย จังหวัดเชียงราย. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- ปาริชาติ จูฑาธัชชัย. (2568). การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. *การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- รังพีรชต์ แยมเกษร. (2564). แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาเตรียมทหาร. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2557*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด พ.ศ. 2566*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566–2570*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. (2566). *รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR 2566) ประจำปีการศึกษา 2566* สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้วยระบบทวิภาคี. สุพรรณบุรี: สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี.
- สุรศักดิ์ โจธาวร. (2556). แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการอยู่อย่างพอเพียงของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาคม ช่วยบำรุง. (2565). แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 9 (11), 161-180.

อัมพล เจริญนนท์. (2566). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.